

SOSYAL DIŐLANMA

Nisanur KARADAŐ*

Sosyal dıŐlanma kavramı ilk defa Fransa'da kullanılmıŐtır. Eğitim, sosyoloji, psikoloji, siyaset ve ekonomi gibi çeŐitli disiplinlerde kavramın sıklıkla kullanıldığını belirtmekte fayda bulunmaktadır. Mefhumu; baskı, dayatma veya kanuni zorlamanın bir sonucu olarak, zorunlu bir Őekilde insanlardan, toplumdaki kopma, uzaklaŐma olarak nitelenebilir. Bireyin ve grupların çeŐitli sebeplerden dolayı sağlık, kültürel ve eğitim imknlarından yararlanamaması, karar alma mekanizmalarında yer bulaması Őeklinde tanımlanabilir. Sosyal dıŐlanma, bireylerin bakıŐ aŐısına ve ülkelerin anlayıŐına göre deđiŐiklik gösterebilir. Sosyal dıŐlanma çeŐitli unsurlardan oluŐur. Bunlar: sosyal, ekonomik, meknsal, siyasal, kültürel, davranıŐsal, coğrafı ve kiŐisel sebeplerdir. Yetersiz gelir; ihtiyaŐ sahibi, yoksunluk ve iŐsizlik sosyal hayattaki iletiŐimi, aile ve arkadaŐ iliŐkilerinin zayıflamasına neden olur. KiŐinin yaŐadığı coğrafya veya mekn; ayrımcılığa, dıŐlanmaya neden olur. Bireyin din, dil, ırk ve cinsiyet olarak ayrımcılığa kalması da dıŐlanmanın diğer öğeleridir. Özellikle siyahiler, kadımlar, engelliler, yaŐlılar, eŐcinseller ve etnik köken gibi özellikleri nedeniyle ayrımcılığa uğrayanlar sosyal dıŐlanmadan daha fazla etkilenmektedirler.

Ayrımcılık, bir kiŐiye ya da gruba, belli özelliklerinden dolayı n yargılı davranmaya denir. Gene eŐit olmayan davranıŐ ve hareket olarak tanımlanabilir. Sanayi Devrimi'nden günümüze daha etkin bir hl almıŐ ve hayatın her alanında var olmaya devam etmektedir. Ayrımcılık oluŐumlarına göre tasnif edilir. Bunlar; doğrudan ayrımcılık, dolaylı yönden ayrımcılık, dolayısıyla ayrımcılık, olumlu ayrımcılık, sistematik ayrımcılık, çoklu ayrımcılık, kesıŐen ayrımcılık ve ters yönlü ayrımcılıktır.

Aslında dıŐlanmanın nedenleri, unsurları ya da ayrımcılığın çeŐitlerine nazaran birey eğer bulunduğu koŐullar veya hl yüzünden bir ayrımcılığa maruz kalıyorsa burada konuŐulması gereken nokta toplumsal durumdur. Eğer bir insan 'kadın' olduğu iŐin, bir ocuk 'siyahı' olduğu iŐin ya da bir birey 'engelli' diye ayrımcılığa maruz kalıyorsa toplumun bu haksızlığa dur demesi ve çözüm üretmesi gerekmektedir. Bu çalıŐmada elde edilen sonuca göre geliŐmemiŐ ve geliŐmekte olan toplumlarda insanları sürekli bir sınıfa indirildiğidir. Bireyi istemediği bir kalıba sığdırmak, insanlık onuruyla bađdaŐmayacak bir durumdur.

* Trakya Üniversitesi Uluslararası İliŐkiler Bölümü Birinci Sınıf ğrencisi